

Partneři projektu

Itálie	ISIS – Institute of Studies for the Integration of Systems
EU	CECED – European Committee of Domestic Equipment Manufacturers
Itálie	ENEA – Italian National Agency for new Technology, Energy and Sustainable Development
Česká republika	SEVĚn, Středisko pro efektivní využívání energie, www.svn.cz
Francie	ADEME – French Environment and Energy Management Agency
Rakousko	Austrian Energy Agency
Německo	University of Bonn
Švédsko	Swedish Energy Agency
EU	ECEEE – European Council for an Energy Efficient Economy
EU	ECOS – European Environmental Citizens' Organisation for Standardisation
EU	ICRT – International Consumer Research & Testing

 ceced CZ
Sdružení evropských výrobců domácích spotřebičů
Partnerem projektu v České republice je CECEd CZ – Sdružení evropských výrobců domácích spotřebičů (www.cecedcz.cz)

Více informací o projektu a jeho výsledcích najdete na www.atlete.eu/2/

Jak a proč staré spotřebiče recyklovat

Vysloužilé elektrospotřebiče nepatří do komunálního odpadu nebo dokonce do volné přírody. **Odevzdejte je k ekologické recyklaci.** Nejjednodušší možností je při nákupu nového odevzdat starý spotřebič prodejci nebo je odnést na sběrný dvůr bez ohledu na místo trvalého bydliště. Pokud v obci nemáte sběrný dvůr, je možné staré elektrozařízení odevzdat v rámci mobilních svozů. Do systému zpětného odběru jsou zapojeny i sbory dobrovolných hasičů prostřednictvím programu Recyklujte s hasiči (www.recyklujteshasici.cz) nebo školy, registrované v projektu Recyklohraní, aneb Uklidme si svět! (www.recyklohrani.cz)

RECYKLACÍ VYSLOUŽILÉ PRAČKY...

- ♦ se využije 23 kg železa: Asi 40 procent hmotnosti běžné pračky představuje železo. Jeho recyklací vznikne 6 m² plechové střešní krytiny nebo 27 m železných trubek.
- ♦ se znovu do oběhu dostane 9 kg plastů: Každá pračka je přibližně z 15 procent tvořena plasty.
- ♦ se opět použije 22 kg betonu: Beton se v pračkách používá jako závaží a tvoří téměř 40 procent jejich hmotnosti. Opětovně se dá využít například při výstavbě silnic, po rozdrčení také při výrobě nového betonu.
- ♦ se ušetří 165 kWh elektrické energie: Výroba materiálů přímo z nerostných surovin je energeticky velmi náročná. Zejména v případě železa dokáže výroba z druhotných surovin ušetřit až 80 procent energie.
- ♦ se zabrání vzniku 43 kg CO₂: Mnohé lidské aktivity produkují skleníkové plyny. Opakovaným využitím surovin se jejich produkce snižuje, což přispívá ke zpomalení klimatických změn.
- ♦ se spotřebuje o 16 litrů méně ropy: Ropa se používá při výrobě energie, ale také jako základní surovina při výrobě plastů. Jejich recyklací se ušetří zdroje této suroviny.

Výsledky testů projektu ATLETE II

Účinný dozor nad trhem má zásadní význam pro vytvoření rovných podmínek pro účastníky trhu a pro zajištění důvěry spotřebitelů v energetické štítkování a ekodesign. Dozor nad trhem je obecně prováděn národními dozorovými orgány, jmenovanými pro tento účel v každém členském státě EU.

Nicméně v posledních letech Evropská komise spolufinancovala řadu projektů zaměřených na celoevropské ověřování dodržování požadavků u základních domácích spotřebičů. Mezi tyto projekty patří i ATLETE II, který byl vytvořen pro testování dodržování jak požadavků pro označování

energetickými štítky tak pro dodržování požadavků na ekodesign u 50 náhodně vybraných typů praček.

Testované modely praček byly vybrány z celého sortimentu dostupného na evropském trhu – zahrnující hlavní značky s největším podílem na trhu, jako i některé z mnoha malých výrobců zastoupených na trhu v malé míře.

Projekt zajistil prověření všech parametrů uvedených v příslušné legislativě pro energetické štítkování a ecodesign pomocí laboratorních testů ve vybraných špičkových evropských laboratořích.

Výsledky testů projektu ATLETE II prokázaly u segmentu praček dodržování požadavků EU na štítkování i požadavků na ekodesign, ale tento projekt rovněž prokázal jedinečné výhody celoevropské kontroly plnění kritérií a význam a vliv finanční podpory Evropské komise.

Projekt ATLETE II ověřil mimo jiné celkovou míru pravdivosti údajů uváděných na energetických štítcích na pračkách. Dále ověřoval, zda byly uvedeny všechny požadované informace a zda energetické štítky poskytovaly přesné informace o technických parametrech spotřebičů, včetně jejich energetické účinnosti a funkční výkonnosti.

Spotřebitelé v celé Evropě si mohou být proto jisti technickými a výkonnostními informacemi, které jsou uváděny při nákupu tohoto druhu spotřebiče. Projekt se dále zaměřil na zajištění zlepšování dostupnosti informací, které mají poskytovat výrobci.

Souhrn zjištěných výsledků:

- ♦ 100% shoda s deklarací třídy energetické účinnosti s hodnotou uváděnou na energetickém štítku,
- ♦ 100% shoda s požadavky ekodesignu na minimální účinnost při spotřebě energie a vody,
- ♦ 92% shoda s deklarací funkční třídy výkonnosti a parametrů,
- ♦ 84% shoda s deklaracemi v informačním listě výrobků a obsahem a formátem dalších požadovaných informací;
- ♦ 64% shoda s požadavkem uvádět základní program přímo na výrobku,
- ♦ 38% míra shody s požadavkem ekodesignu uvádět vybrané informace v návodu k použití,
- ♦ 30% celková míra shody při zahrnutí všech jednotlivých ukazatelů.

Toto jsou hlavní závěry, které vzešly z dvouletého celoevropského ověřování správnosti energetického štítkování a ekodesignu. Projekt zahrnoval testování 50 praček, které byly náhodně vybrané projektovým konsorciem 11 organizací, zahrnujícím energetické agentury, sdružení výrobců, tržní dozorové orgány, spotřebitelské organizace a nezávislé odborníky. Všechny testované modely byly anonymně zakoupeny v obchodech v celé Evropě, tak jak by to udělali běžní zákazníci.

Mnoho výrobků mělo formální nedostatky při plnění všech kritérií testovaných projektem: některé typy nesplnily některé z technických parametrů, jiným chyběly povinné informace, které by měly být spotřebitelům k dispozici před nákupem nebo nebyly v požadovaném formátu. Výsledky testování byly neprodleně předány orgánům dozoru nad trhem v těch zemích, kde byly výrobky prodávány.

Kompletní výsledky testování, včetně protokolů zkoušek jednotlivých testovaných modelů jsou k dispozici na stránkách www.atlete.eu/2/.

„Projekt ATLETE II ukázal význam kontroly dozoru nad trhem v oblasti energetické účinnosti. Projekt, díky laboratornímu testování, prověřil shodu deklarací výrobců s požadavky legislativy a konkrétními vlastnostmi vybraných výrobků. Projekt také potvrdil celkovou shodu v oblasti energetické náročnosti provozu výrobků v segmentu praček pro domácnosti a zároveň přispěje k dalšímu zlepšení dostupnosti informací poskytovaných spotřebitelům.“

JURAJ KRIVOŠÍK
ŘEDITEL SEVĚN, STŘEDISKA PRO EFEKTIVNÍ VYUŽÍVÁNÍ ENERGIE, O.P.S.

„Projekt prokázal, že koordinované úsilí malého a specializovaného týmu je velmi efektivní při poskytování spolehlivých výsledků testů orgánům dozoru nad trhem. Tento projekt je dobrý model pro kontrolu dodržování pravidel v jednotném evropském trhu.“

JAN ŠACH
PREZIDENT CECEd CZ –
SDRUŽENÍ EVROPSKÝCH VÝROBCŮ
DOMÁCÍCH SPOTŘEBIČŮ.

Stručný souhrn testovacích aktivit projektu ATLETE II:

- ♦ Jednotlivé modely pro testování byly vybrány transparentním procesem zahrnujícím všechny známé výrobce a pod dozorem notáře. Spotřebiče byly vybrány podle podílu společností na trhu a podle dostupnosti výrobků na jednotlivých trzích.
- ♦ Testovány nebo kontrolovány byly tyto parametry:
 - ♦ spotřeba energie,
 - ♦ spotřeba vody,
 - ♦ mycí výkon,
 - ♦ odstředivý výkon,
 - ♦ rychlost odstředování,
 - ♦ kapacita plnění,
 - ♦ spotřeba energie v pohotovostním režimu a ve vypnutém stavu
 - ♦ minimální požadavky ekodesignu,
 - ♦ zvláštní požadavky na výrobky a
 - ♦ požadavky na poskytované informace.
- ♦ Výsledky testů byly sděleny příslušným společnostem odpovědným za dané modely praček a dále tržním dozorovým orgánům v těch zemích, kde byly tyto spotřebiče prodávány. Výsledky jsou nyní plně k dispozici i veřejnosti.

Pračky

Energetická účinnost a praktické požadavky na funkčnost: Jak jsou ověřovány a na co by si měli dát spotřebitelé pozor

Pračky jsou druhým nejpoužívanějším spotřebičem v domácnosti, dělají náš život snadnější a o mnoho pohodlnější.

Jedním z celosvětových trendů pro tento výrobek je snaha omezit spotřebu energie a vody spolu se zlepšením výkonnosti, za účelem snížení dopadů na životní prostředí a provozních nákladů spotřebitelů při užívání tohoto užitečného spotřebiče.

Díky legislativě o energetickém štítkování a minimální energetické účinnosti jsou k dispozici srovnatelné informace, které by měli zákazníci zvážit před nákupem nové pračky. Tato legislativa zároveň ukládá povinnost zveřejňovat vybrané informace a zároveň jejich kontrolu ze strany dozorových orgánů.

Projekt ATLETE II – o čem je?

ATLETE II – Testování energetického štítkování a zhodnocení ekodesignu u praček

Požadavky na označování energetickými štítky a požadavky ekodesignu jsou klíčovými pro přeměnu trhu k energeticky účinnějším spotřebičům. Nicméně úspěch těchto strategických opatření je silně závislý na spotřebitelích, na jejich jistotě, že výrobky na evropských trzích jsou v souladu s požadavky legislativy. Cílem projektu ATLETE II je proto celoevropské ověření dodržování požadavků na energetické štítkování

a ekodesign pro segment praček při užití nových měřících metod, více založených na uživatelské praxi, jako i zvýšení kapacity evropských testovacích laboratoří a zároveň podpora spolupráce mezi národními orgány dozoru nad trhem.

Projekt začal v květnu 2012 a skončí v říjnu 2014.

Energetický štítek – jaké nástroje a informace poskytuje?

Smyslem systému energetického štítkování je umožnit srovnání výrobků standardním a transparentním způsobem tak, aby si zákazníci mohli vybrat energeticky efektivnější a více výkonný typ výrobku označeného štítkem.

Obchodníci mají zákonnou povinnost umístit energetický štítek na horní nebo přední část praček určených pro domácnost tak, aby byl jasně viditelný. Energetické štítky jsou poskytovány dodavateli spotřebičů bezplatně. Výrobci produktů jsou zodpovědní za správnost informací na energetickém štítku a ve všech ostatních materiálech.

Energetická účinnost

Energetický štítek má jednotný formát všude v celé Evropě. Zobrazuje 7 tříd energetické účinnosti v rozsahu od A+++ (nejúčinnější) po D (nejméně účinná). Barevné šipky jsou používány k odlišení více energeticky účinných výrobků od těch méně energeticky účinných: tmavě zelená označuje nejefektivnější výrobek a červená nejméně efektivní výrobek. Upozorníme, že třída A+++ je o 32 % efektivnější než třída A, a že od prosince 2013 jsou na trhu EU přípustné pouze výrobky s třídou A+ nebo vyšší!

Štítek také ukazuje spotřebu energie v kWh za rok, která je spočítaná na 220 pracích cyklů plus stand-by spotřeba.

Spotřeba vody

Energetický štítek rovněž udává roční spotřebu vody v litrech vypočítanou pro stejných 220 pracích cyklů.

Funkční výkonnost

Hlavní funkce pračky jsou praní a odstředování: po ukončení pracího programu je špinavé prádlo vyčištěné a odpadní voda je odstraněna.

Štítek řadí pračky na stupnici od A do G v závislosti na jejich účinnosti odstředování, tedy schopnosti odstranění vody z mokrého prádla na konci pracího programu po fázi oplachování. Účinnost odstředování je počítaná jako procento zbytkového obsahu vlhkosti v prádle.

Štítek nezobrazuje stupeň schopnosti vyprání. Prací účinnost pro výrobky s objemem náplně větším jak 3 kg zaručují ve skutečnosti od roku 2010 na evropském trhu pouze modely odpovídající „třídě A“ nebo lepší.

Piktogramy

Piktogramy pod barevnými šipkami zdůrazňují hlavní funkční vlastnosti a charakteristiky spotřebiče:

- 1 roční spotřeba vody v litrech,
- 2 objem náplně v kilogramech (po 0,5 kg intervalech),
- 3 účinnost ždímání na stupnici od třídy A (vysoká účinnost s malým množstvím vody ve vypraném prádle) do třídy G (nízká účinnost s vysokým obsahem vody ve vypraném prádle),
- 4 hlučnost v decibelech při praní (horní symbol) a při ždímání (dolní symbol).

Roční spotřeba energie a vody a účinnost odstředování vyznačené na štítku jsou odvozené od výpočtů na základě standardizovaného průměrného pracího cyklu, definovaného jako kombinace programu na praní bavlny při 60°C a při 40°C při pl-

ném a při částečném naplnění. Pro spotřebu energie je také uvažován pohotovostní režim stand-by (tj. ponechání v pohotovostním režimu a ve vypnutém stavu).

Informace, které by měly být k dispozici online a při prodeji přes internet

Systém štítkování stanoví, že pokud si spotřebič není možné prohlédnout před rozhodnutím o nákupu, například při objednávkách poštou, přes katalog a také při prodeji online, musí být spotřebitelům poskytnuty následující informace (v tomto určeném pořadí):

- ♦ stanovené množství bavlněného prádla v kg pro praní při standardním programu pro bavlnu na 60°C při plném naplnění nebo pro standardní program na bavlnu při 40°C při plném naplnění podle toho, která hodnota je nižší,
- ♦ třída energetické účinnosti,
- ♦ vážená roční spotřeba energie v kWh za rok,
- ♦ vážená roční spotřeba vody v litrech za rok,
- ♦ třída účinnosti odstředování,
- ♦ maximální otáčky dosažené při odstředování při plném naplnění při standardním programu praní bavlny na 60°C nebo při polovičním naplnění při standardním programu praní bavlny při 40°C podle toho, která hodnota je nižší,
- ♦ zbývající obsah vlhkosti při standardním programu pro bavlnu na 60°C při plném naplnění nebo při standardním programu pro bavlnu na 40°C při polovičním naplnění, podle toho, která je větší,
- ♦ hlučnost během fáze praní a odstředování při standardním programu pro bavlnu na 60°C při plném naplnění,
- ♦ označení, zda je pračka vestavná.

Požadavky na Ekodesign: Stanovení minimálních požadavků pro určení, kterým modelům je umožněn vstup na trh

Požadavky na ekodesign

Smyslem požadavků na ekodesign je stanovit minimální vlastnosti výrobků potřebné k jejich uvedení na evropský trh. Od prosince 2013 musejí mít všechny nové modely praček energetickou efektivnost odpovídající třídě A+ nebo lepší a spotřeba vody při standardním programu pro bavlnu na 60°C musí být nižší než stanovené maximum u zařízení podobného objemu. Výrobky nesplňující tyto požadavky mohou být dále nabízeny obchodníky pouze za předpokladu, že byly uvedeny na trh před uvedeným termínem. Ale již žádné takové nové výrobky nemohou být uváděny na trh, protože jsou považovány za nedostatečně efektivní pro současný trh.

Dále, pokud jde o nové pračky:

- ♦ **prací programy používané pro stanovení třídy energetické účinnosti výrobku** musí být při výběru programu na pračce jasně rozpoznatelné, na zařízení nebo na displeji, případně na obojím a označeny jako **standardní program bavlna 60°C** a **standardní program bavlna 40°C**. Program(y) mohou být označené takto:

- ♦ **program praní na 20°C musí být k dispozici**, tento program musí být jasně rozpoznatelný při výběru na přístroji nebo na elektronickém displeji, případně na obojím.

Více informací v příručce výrobce

Požadavky na ekodesign také stanovují **další soubor informací**, které musí být k dispozici v návodu k použití a které umožňují spotřebiteli lepší pochopení vlastností výrobku.

Tento souhrn informací zahrnuje:

- ♦ standardní programy pro praní bavlny na 60°C a 40°C musejí upřesnit, že jsou vhodné k praní normálně zašpiněného bavlněného prádla a že jde o nejméně účinný program z hlediska kombinované spotřeby energie a vody pro praní tohoto typu bavlněného prádla,
- ♦ údaj, že skutečná teplota vody se může lišit od uváděné teploty pracího cyklu,
- ♦ informaci o spotřebě energie ve vypnutém režimu a při ponechání v zapnutém stavu,
- ♦ orientační informace o době trvání programu, obsahu zbytkové vlhkosti, spotřebě energie a vody pro hlavní prací program při plném nebo při částečném naplnění nebo v obou případech,
- ♦ doporučení typu pracího prášku pro různé teploty praní.

Energetická třída A+++ je o 32 % efektivnější než třída A. A+ je nejnižší energetická třída, která může být uváděna na trh.